

23.2.2021

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: VN/2629/2021

Lausunto yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta

Kaupan liitto ry (jatkossa Kaupan liitto) kiittää mahdollisuudessa lausua yritysten määräaikaista kustannustukea koskevasta lakiehdotuksesta ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

1. Tukikaudeksi esitetään 1.11.2020-28.2.2021. Pidätekö neljän kuukauden tukikautta sopivana ajanjaksona, ottaen huomioon että vertailukausi on 1.11.2019-29.2.2020?

Kaupan liitto pitää kustannustuen kolmatta hakukierrosta tarpeellisena ja esitettyä tukikautta sopivana, mutta kiinnittää huomiota tukikauden erityispiirteisiin. Tukikaudelle osuu joulukauppa, jonka merkitys useille kaupan alan yrityksille on hyvin huomattava, ja monille kaupoille kyseessä on vuoden merkittävin myyntisesonki. Joulukaupan suuren merkityksen takia kaupan alan yrityksillä voi olla haastavaa ylittää esitettyä tukikautena 30 prosentin liikevaihtoraja, vaikka liikevaihto olisi esimerkiksi vuoden 2021 alussa laskenut merkittävästi ja tuen tarve olisi suuri. Tukikauden erityispiirteistä johtuen tuen saannin liikevaihtorajaa tulisi laskea nykyisestä. Vertailukausi, joka vastaa vuoden takaisia vastaavia kuukausia, on sopiva.

2. Toimialarajaus esitetään pidettäväksi ennallaan, mutta valtiokonttori voi myöntää tukea harkinnanvaraisesti yritykselle, jonka liikevaihto on laskenut Covid-pandemiaan liittyvistä syistä. Pidätekö toimialarajauksen säilyttämistä hyvänä, ottaen huomioon että asetuksessa määriteltyjen toimialojen ulkopuoliset yritykset voivat hakea tukea myös?

Pandemialla on ollut erilaisia taloudellisia vaikutuksia yrityksiin saman toimialan sisällä. Tästä johtuen toimialarajauksen avulla ei pystytä osoittamaan yritysten tukikelpoisuutta ja -tarvetta. Saatujen kokemusten mukaan tuen saanti on ollut vaikeaa, jos yritykset ei ole

23.2.2021

kuulunut valtioneuvoston asetuksessa määriteltyihin toimialoihin. Harkinnanvaraisuuden lisääminen tuen myöntämisessä on kuitenkin ollut positiivinen kehityssuunta. Kustannustuen kolmatta hakukierrosta koskevissa kriteereissä tulisi varmistaa, ettei toimialarajaus vaikuta yritysten tuen saantiin, mikäli tuen saannin muut kriteerit täyttyvät.

3. Tuen saamisen edellytyksenä on, että yrityksen liikevaihto on laskenut 30 % vertailukauteen verrattuna. Onko 30 prosenttia sopiva tuen määräytymisen edellytyksenä?

Kustannustuen toisella hakukierroksella useat kaupan alan yritykset ovat saaneet hylkäävän tukipäätöksen, koska liikevaihtoraja ei ole ylittynyt. Monien kaupan alan yritysten liikevaihto on kustannustuen toisella tukikaudella tippunut silti merkittävästi, useilla yli 20 prosenttia vertailukauteen nähden. Sekä kustannustuen toisen että ehdotetun kolmannen hakukierroksen tukikauteen osuvat tukikauden liikevaihtoa korottavat sesonkimyynti eli rajoituksista vapaa kesän sesonkimyynti sekä vilkas joulukauppa. Lisäksi osa kaupan alan yrityksistä ovat joutuneet myymään varastojaan huomattavalla alennuksella, mikä on voinut pitää liikevaihdon tason korkeana, mutta laskenut toiminnan kannattavuutta.

Pandemian ja viranomaisrajoitusten- ja suositusten pitkittyessä yritysten tuentarve on todellinen. Nykymuotoisena yrityksille suunnattu kustannustuki ei riittävästi huomioi niitä yrityksiä, jotka ovat menettäneet pandemian aikana liikevaihtoaan yli 20 prosenttia, mutta alle 30 prosenttia vertailukauteen nähden. Pandemian ja viranomaisrajoitusten- ja suositusten pitkittyessä pitempiaikaisesta liikevaihdon menetyksestä kärsivien yritysten tukemiseksi tarvitaan lisätoimia. Kaupan liitto esittää, että kustannustuen määräytymisen liikevaihtoraja laskettaisiin 20 prosenttiin. Näin varmistettaisiin, että tuki kohtaisi paremmin sitä tarvitsevat yritykset.

4. Tuen enimmäismääräksi ehdotetaan 1 000 000 euroa. Onko enimmäismäärän taso mielestänne riittävä?

Kaupan liitto suhtautuu positiivisesti tuen enimmäismäärän korottamiseen 1 000 000 euroon. Erityisen tärkeä tuen korotus on paljon työllistävien yritysten näkökulmasta. Näkemysmme mukaan pandemian ja viranomaisrajoitusten ja -suositusten pitkittyessä Suomen soveltaman valtiontuen yhteenlasketun 1,8 miljoonan euron enimmäisraja tulee suurten yritysten kohdalla nopeasti vastaan. Jotta riittävää tukea olisi sitä tarvitseville ja tukeen oikeutetuille yrityksille tarjolla, tulisi Suomessa muiden Pohjoismaiden esimerkkiä seuraten soveltaa EU:n tilapäisten valtiontukisäännösten mahdollistamia muita tukimuotoja.

5. Valtiokonttori voi hyväksyä joustamattomat kulut yrityksen ilmoituksen mukaan ja joustamattomien kulujen määritelmää tarkennettaisiin esityksessä ja perusteluissa. Onko joustamattomien kulujen määritelmä riittävä ja kattaako se riittävässä määrin yrityksille syntyneitä joustamattomia kustannuksia?

23.2.2021

Ei kommentoitavaa.

- 6. Kustannustuki lasketaan laissa määritellyllä laskentakaavalla. Jos laskentakaavalla määritelty tuen määrä jää alle 2000 euron, esitetään, että kustannustukena maksetaan 2000 euroa, edellyttäen että yrityksen kulut tukikaudella ovat yli 2000 euroa ja että yritys täyttää muut tuen edellytykset. Muutoksen tavoitteena on kohdentaa tukea entistä paremmin pieniin yrityksiin, ml. yksinyrittäjät, jotka aiemmilla tukikausilla ovat jääneet tuen ulkopuolelle, koska tuen määrä on jäänyt alle määritellyn alarajan. Ministeriö pyytää näkemystänne erityisesti siitä, näettekö tuen tällä tavalla kohdentuvan paremmin pienille yrityksille ja yksinyrittäjille.**

Kaupan liitto pitää esitettyä muutosta tervetulleena pienten yritysten kannalta. Samalla tulisi varmistaa riittävät resurssit muutoksen myötä mahdollisesti kasvavien hakemusmäärien käsittelyyn.

Kustannustuen omavastuuosuutta tulisi laskea, jotta tukeen oikeutettujen ja tukea tarvitsevien yrityksen tilanteeseen voidaan saada helpotusta. Käytössä ollut laskentakaava korvaa joustamattomia kustannuksia nykyisellään hyvin niukasti.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO RY

Mari Kiviniemi
Toimitusjohtaja

Simo Hiilamo
Edunvalvontajohtaja